

Kronik. Folketinget favoriserer vindindustrien i en grad, så det svækker retsstaten. Miljøminister Ida Auken er så kold over for fakta, at hun i et samråd 38 gange giver fejlagtige oplysninger, herunder at lavfrekvent støj ikke er mere generende end anden støj, og at der er skrapere regler for vindmøllestøj end anden støj.

Vindindustrien bestemmer selv reglerne

Af PETER SKEEL HJORTH, HENRIK SVANHOLM og PETER PRINDS

Kort efter sin tiltræden som miljøminister underskrev Ida Auken to bekendtgørelser, Vindmøllebekendtgørelsen og Hurtigfærgbekendtgørelsen henholdsvis den 15. og 21. december 2011. De to bekendtgørelser har forskellige lydisolationsforhold for danske huse.

Lydisolationsstallene i Hurtigfærgbekendtgørelsen er de samme som de, der i årevis er blevet anvendt for hurtigfærger, og de betragtes af fagkunds-kaben som de ubetinget mest korrekte. Tallene i Vindmøllebekendtgørelsen er derimod alt for høje. De forudsætter, at danske huse er lydisolerede bedre, end de faktisk er. I praksis kan man få forestille sig, at myndighederne må afslå en hurtigfærgeroute, fordi den støj for meget i nabolaget, men derimod kan tillade en vindmølle, selvom den støj betydeligt mere i selvsamme nabolag.

Der kan kun være én forklaring på den forskelsbehandling: favorisering af vindindustrien.

Så stor er vindindustriens indflydelse på det danske samfund og de politiske beslutningsprocesser, at det lader til, at vindindustrien har sat sig så tungt på statsmagten, at det ret beset er den, som styrer landets aktiviteter både nationalt og internationalt, når det gælder vindkraft.

Vindindustrien har fået regeringen og et stort flertal i Folketinget til at se vindkraft som en grøn, problemfri energikilde, der skaber arbejdspladser og eksportindtægter. Den fik politisk flertal for »verdens bedste testcenter« i Thy og forhindrede, at en støjgrænse for lavfrekvent vindmøllestøj kom til at øge afstandskravene ved opstilling af 900 kæmpemøller frem til 2020.

Men også sammensætningen af et rådgivende udvalg under Energistyrelsen viser alarmerende klart, at der er sket noget nær en sammensmeltning af vindindustrien og statsapparatet i Danmark. Udvalget har til opgave at rådgive Energistyrelsen om administrationen af godkendelsesordningen for vindmøller, herunder tolkning af regelgrundlaget samt vedformning af nye regler og forskrifter.

Problemet er ikke, at vindindustrien er repræsenteret i et »ekspertudvalg«. Det oprørende er, at vindindustriens repræsentanter udgør et dominerende flertal. Energinet.dk er den eneste repræsentant for det offentlige. Godt nok er DONG med i udvalget, men repræsenterer de største vindmølleejere og er kernemedlem af brancheforeningen Vindmølleindustrien.

En offentlig myndighed har dermed givet en industri mulighed for selv at udforme de regler og forskrifter, den skal efterleve. Det er helt utænkeligt, at en anden offentlig myndighed som Sundhedsstyrelsen skulle kunne nedsætte et rådgivende udvalg om for eksempel massevaccination mod influenza, bestående hovedsagelig af repræsentanter for medicinindustrien.

Når det gælder vindkraft, skelnes der til gengæld ikke længere mellem offentlige og kommercielle interesser. Sammensætningen af det rådgivende udvalg i Energistyrelsen betyder, at staten ikke får en neutral og uafhængig rådgivning, og at industrien reelt kan diktere sine egne vilkår. Og så har vi et demokratiproblem lige så stort som de 250 meter høje vindmøller, der skal testes i Thy.

At det er kommet så vidt, kan kun forklares med, at de folkevalgte på Christiansborg alene lytter til vindindustrien og har givet koncerter som Vestas og Siemens en politisk favorisering uden sidestykke i dansk erhvervsliv. Vindkraft er blevet en så hellig sag for et bredt flertal af Folketingets medlemmer

og deres politiske partier, at kritiske røster er uglese. Det har udelukket en nødvendig debat for og imod og givet sagen et alvorligt demokratisk underskud.

Hvor ringe viden og indsigt, det politiske fatamorgana bygger på, viser et samråd i Folketinget med miljøminister Ida Auken. Hun var på gyngende grund 38 gange med påviselige fejl og misforståelser, store som små. Det svarer til en bommert hvert 2,5 minut.

Intet tyder på, at vindmøllestøj er mere generende end anden støj, sagde miljøministeren og angav: Kun 1150 mennesker bliver påvirket af yderligere op til 900 landvindmøller. Ved de to uendørs danske støjgrænser bliver henholdsvis 4 procent og 11,5 procent generet.

Vindmøllestøj er imidlertid betydeligt mere generende end anden støj, som for eksempel trafikstøj. Det er påvist videnskabeligt. Ved samme lydtryk generer vindmøllestøj cirka syv gange så mange som støj fra andre kilder, såsom veje, jernbaner og fly.

Ligeledes er hendes oplysninger om antallet af naboer, der generes, på herrens mark. Det viser tallene i en undersøgelse, vindindustrien selv fik foretaget gennem Jysk Analyse. Resultatet blev godt nok præsenteret som bevis for, at naboskabet var uproblematisk.

Men går man grundmaterialet igennem, tegner der sig et ganske andet billede: Mere end 20.000 mennesker vil blive berørt. 40 procent af naboerne op til to kilometer væk kan høre møllerne. 29 procent af naboerne op til 750 meter har erkendt søvnforstyrrelser. 41 procent af naboerne op til 1000 meter er generede af støjen. Lavfrekvent støj høres af 20 procent helt op til to kilometer fra møllerne.

Støjreglerne for vindmøller er skrapere end for anden industri, påstod Ida Auken på samrådet. De er ikke spor skrapere. Tværtimod. For industri er støjgrænsen 35 decibel om natten. For vindmøller er den 44 decibel døgnet rundt i det åbne landskab, og det er nu engang højt, de står. Det er altså en forskel på 9 decibel, man tillader vindmøller at støje mere end anden industri.

Og støjgrænsen for lavfrekvent vindmøllestøj på 20 decibel gælder ikke den tredjedel af husene, som er dårligst isolerede. Desuden gælder den kun for en beregnet støj. Lægger man møllerne så tæt på naboerne, som reglerne tillader, overskrider grænsen i virkelighedens verden snarere i 75 procent af husene eller mere.

Men den lavfrekvente støjgrænse måtte heller ikke begrænse opstillingen af vindmøller. Det var et politisk krav af hensyn til vindindustrien og ikke naboerne. Reglerne er derfor udformet så snedigt, at de reelt ingen betydning har, selvom det ser sådan ud på papiret. Referatet fra et indledende møde i marts 2011 afslører tankegangen bag.

Mødet havde ni deltagere, hvoraf de fem var fra vindindustrien. Tre andre deltagere kom fra lydfirmene Delta og Grontmij, der har tætte relationer til vindindustrien og ikke kan betragtes som neutrale rådgivere. Fra Miljøstyrelsen deltog en enkelt medarbejder, der skrev mødereferatet. Han mente, at det ville være fint med en grænseværdi på 20 decibel.

Men »det afhænger af den overordnede målsætning: nemlig at den nye grænseværdi ikke må medføre nye begrænsninger for vindmøller«, står der ordret.

Reglerne blev herefter tilpasset kravet herom med hjælp fra vindindustriens egne støjtjekperter.

I det politiske landskab påkaldes især koblinger mellem

ILLUSTRATION: CHARLOTTE PARDI

Det Radikale Venstre og vindindustrien sig opmærksomhed. Meget tyder på, at partiet er blevet en politisk spydspids for vindindustrien, hvis synspunkter gentages nærmest ordret af partiets energipolitiske ordfører Rasmus Helveg Petersen. Hvordan kan det nu hænge sammen?

I begyndelsen af marts 2012 kom en ny skribent på banen i danske medier med synspunkter, der skulle fremme vindkraft og gå i rette med kritiske røster. Det var Henrik Vinther fra hjemmesiden VidenOmVind.dk, som vindindustrien samlet står bag.

»Vind. Naboer må lære at leve med møllerne,« var overskriften på en artikel af Henrik Vinther i Politiken. Den blev præsenteret som »analyse«, og det var en redaktionel svipser af format. For det var et tendentiøst partsindlæg, hvori Henrik Vinther blandt andet hævdede, at lægevidenskaben afviste, at der var sundhedsskadelige virkninger ved at bo tæt på en vindmølle. Han fik artikler med samme indhold offentliggjort i alle landets større dagblade.

Et halvt år senere blev Rasmus Helveg Petersen interviewet til en sjællandsk avis og sagde næsten fra ord til andet det samme, som Henrik Vinther havde skrevet. Naboer må lære at leve med møllerne. Frygt og modstand var baseret på myter. Og at der ingen sundhedsskadelige virkninger var.

Det er næppe en tilfældighed. Henrik Vinther er radikal og har i mange år haft relationer til politiske miljøer gennem blandt andet lederstillinger i politisk ledede organisationer. Han har været aktiv i radikal lokalpolitik og folketingskandidat for partiet. Samt kommunikationschef i Mellemløkket Samvirke, hvor den radikale klima- og energiminister Martin Lidegaard har været både informationschef og vicegeneralsekretær. Martin Lidegaard er broder til Politikens chefredaktør, Bo Lidegaard.

Hensynet til beskæftigelsen er et af argumenterne for vindkraft. Den radikale formand for Folketingets miljøudvalg, Lone Lokindt, mener angiveligt, at opstillingen af 900 kæmpemøller på dansk jord giver 125.000 arbejdspladser. Det sagde hun under et møde med to borgere om problemerne med vindmøllebekendtgørelsen. De hørte hende begge sige 125.000 arbejdspladser. Hvor hun har det tal fra, svæver i den blå luft.

I 2010 havde Vestas 8318 medarbejdere her i landet, den overvejende del beskæftiget med administration og udvikling, men stod over for en større fyringsrunde. Siemens havde 3913 medarbejdere.

Erhvervslivet har altid haft betydelig kontrol med det politiske liv, men med vindindustrien er det gået for vidt. Det er et dystert tegn på, at der er noget grundlæggende galt med den demokratiske proces i dagens Danmark. Professor, dr.jur. Eva Smidt, ser en stærk svækkelse af retsstaten. Alle deltagere i en konference, afholdt af Retssikkerhedsfonden i oktober 2012 om »Med Staten som modpart«, var yderst bekymrede over det demokratiske underskud i myndighedsforvaltningen.

Vindindustriens stærke greb om det politiske liv og embedsværket giver udviklingen et kraftigt skub imod totalitære tilstande, hvor mennesker trædes under føde og tvinges til at leve med generende vindmøller af ringe nytte værdi i deres nærmiljø.

Ved at lade sig styre af vindindustrien har regering og Folketing kastet gres i den demokratiske proces, og et stort opgør med dem ventur lige om hjørnet. Situationen er alvorlig. De ansvarlige politikere i almindelighed og Det radikale Venstre i særdeleshed er nødt til at ændre kurs for ikke at komme under yderligere anklage.

Peter Skeel Hjorth er journalist, Henrik Svanholm er cand. jur., og Peter Prinds er læge.